

MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
17-100 Bielsk Podlaski
ul. Kazimierzowska 18/3
REG. 050274626 tel./fax 085 730 20 06

Informacja z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w 2023 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim utworzony został na podstawie zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Miasta Bielska Podlaskiego z dnia 5 maja 1990 roku. Działalność swoją rozpoczął z dniem 1 czerwca 1990 r. jako gminna jednostka budżetowa.

Uchwałą Nr XXXVII/307/94 Rady Miejskiej w Bielsku Podlaskim z dnia 25 lutego 1994 r.. Ośrodek został przekształcony z jednostki budżetowej w zakład budżetowy, następnie Uchwałą Nr XLIV/231/97 Rady Miejskiej w Bielsku Podlaskim z dnia 10 grudnia 1997 r. ponownie przekształcony w jednostkę budżetową.

Ośrodek zasięgiem działania obejmuje miasto Bielsk Podlaski, które na dzień 31 grudnia 2023 r. wg danych ewidencyjnych liczyło 24.373 mieszkańców zameldowanych w tym 11.560 mężczyzn i 12.813 kobiet. Stopa bezrobocia w powiecie bielskim w grudniu 2023 roku wyniosła 4,4%, zaś w województwie podlaskim 7%. W skali całego kraju stopa bezrobocia wynosi 5,1% (wg danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku).

Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim na dzień 31 grudnia 2023 r. obejmuje następujące stanowiska pracy:

1. Dyrektor Ośrodka – 1 osoba.
2. Dział świadczeń i pomocy środowiskowej – 23 osoby, w tym:
  - kierownik działu – 1 osoba,
  - pracownicy socjalni – 13 osób,
  - asystent rodziny – 2 osoby,
  - stanowiska urzędnicze – 6 osób (3 etaty zadania własne z dotacji Wojewody i 3 etaty zadania zlecone).
3. Dział administracyjno – gospodarczy – 19 osób, w tym:
  - kierownik działu – 1 osoba,
  - stanowisko pomocnicze – 1 osoba,
  - pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 16 osób,
  - sprzątaczką – 1 osoba.

4. Dział finansowo – księgowy – 2 osoby, w tym:

- główna księgową – 1 osoba,
- stanowisko pomocnicze – 1 osoba,

5. Poradnia Rodzinna (Konsultacyjna) konsultant prawnik (usługa zlecona) – 1 osoba.

Łącznie struktura organizacyjna obejmuje 45 etatów. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 43 etaty.

Ośrodek pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej realizuje zadania pomocy społecznej w gminie kierując się ustaleniami przekazanymi w tej sprawie przez wojewodę oraz realizuje zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami burmistrza.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza 600 zł,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych niżej (wyłączając ubóstwo) lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;

- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy domowej;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Gmina obowiązana do wykonywania zadań pomocy społecznej, nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Zadania pomocy społecznej realizowane przez ośrodek pomocy społecznej należy podzielić na:

- zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym;
- zadania własne gminy;
- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę ww. zadań pochodzą z budżetu państwa.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Burmistrz Miasta – działając na mocy art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej – udziela kierownikowi ośrodka pomocy społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Takim upoważnieniem Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski legitymują się Dyrektor Ośrodka oraz dwaj kierownicy działów.

Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin, w tym osób zobowiązanych do alimentacji, a więc z małżonkiem, zstępnymi lub wstępnymi. Wywiad przeprowadza wyłącznie pracownik socjalny. Nieodzownym załącznikiem do wywiadu jest złożone oświadczenie o dochodach i stanie majątkowym – odmowa złożenia oświadczenia jest podstawą wydania decyzji o odmowie przyznania świadczenia. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową ustala się w oparciu o szereg dokumentów wymienionych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej (m.in. są to: orzeczenie o niepełnosprawności, zaświadczenie lub oświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło zawierające informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe, dowód otrzymania renty lub emerytury, zaświadczenie urzędu gminy lub oświadczenie o powierzchni gospodarstwa rolnego w ha przeliczeniowych, zaświadczenie lub oświadczenie o kontynuowaniu nauki szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej, itp.). W przypadku oświadczeń są one składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, wzór kwestionariusza wywiadu, wzór legitymacji pracownika socjalnego oraz wzór oświadczenia o stanie majątkowym i wzór oświadczenia przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w postaci elektronicznej określa Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893).

Pracownikiem socjalnym może być osoba, która spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

- 1) posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych;
- 2) ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna;
- 3) do dnia 31 grudnia 2013 roku ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków:
  - a) pedagogika,
  - b) pedagogika specjalna,
  - c) politologia.
  - d) polityka społeczna,
  - e) psychologia,
  - f) socjologia,
  - g) nauki o rodzinie.

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

- 1) praca socjalna;
- 2) dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
- 3) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej; skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań;
- 4) pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy;
- 5) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;
- 6) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- 7) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa;
- 8) inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin;

9) współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.

Przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany:

- 1) kierować się zasadami etyki zawodowej;
- 2) kierować się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia;
- 3) przeciwdziałać praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym osobę, rodzinę lub grupę;
- 4) udzielać osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy;
- 5) zachować w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych, także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny;
- 6) podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Pracownik socjalny korzysta z prawa pierwszeństwa przy wykonywaniu swoich zadań w urzędach, instytucjach i innych placówkach. Organy są obowiązane do udzielania pracownikowi socjalnemu pomocy w zakresie wykonywania tych czynności. Pracownikowi socjalnemu przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych.

Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie, do którego obowiązków należy praca socjalna oraz przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 5 lat, przysługuje raz na dwa lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych. Ponadto pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy. Dodatkowo pracownikowi socjalnemu przysługuje zwrot kosztów uczestnictwa w szkoleniach w zakresie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego, w kwocie nie mniejszej niż 50% kosztów szkolenia. Pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, przysługuje zwrot kosztów przejazdów z miejsca pracy do miejsc wykonywania przez niego czynności zawodowych, w przypadku braku możliwości zapewnienia dojazdu środkami pozostającymi w dyspozycji zatrudniającego go pracodawcy.

W postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej należy kierować się przede wszystkim dobrem osób korzystających z pomocy społecznej i ochroną ich dóbr osobistych.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w okresie 01.01. – 31.12.2023 roku wyniosła 872 osoby, którym decyzją przyznano świadczenia w 712 rodzinach.

Plan finansowy na rok 2023 wynosił 18.514.662,00 zł, w tym:

- rozdział 85195 – finansowanie kosztów wydania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni (zadania zlecone) – 2.450,00 zł;
- rozdział 85202 – domy pomocy społecznej – 1.162.130,00 zł;
- rozdział 85205 – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 1.500,00 zł;
- rozdział 85213 – składka na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych (zadania dotowane) – 57.000,00 zł;
- rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki okresowe – zadania dotowane) – 672.000,00 zł;
- rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zadania własne) – 640.000,00 zł;
- rozdział 85216 – zasiłki stałe (zadania dotowane) – 651.000,00 zł;
- rozdział 85219 – ośrodki pomocy społecznej (zadania dotowane) – 463.543,00 zł;
- rozdział 85219 – ośrodki pomocy społecznej (zadania własne) – 2.932.887,00 zł;
- rozdział 85228 – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 360.100,00 zł;
- rozdział 85528 – usługi opiekuńcze program „Opieka 75+” – 210.782,00 zł, w tym środki z dotacji celowej – 102.844,00 zł;
- rozdział 85230 – program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” – 700.000,00 zł, w tym środki z dotacji celowej – 560.000,00 zł;
- rozdział 85295 – realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych (zadania własne) – 15.000,00 zł;
- rozdział 85395 – jednorazowa pomoc dla Obywateli Ukrainy z Funduszu Pomocy (zadania zlecone) – 64.260,00 zł;
- rozdział 85395 – dodatek węglowy (zadania zlecone) – 82.620,00 zł;
- rozdział 85395 – dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła (zadania zlecone) – 34.680,00 zł;
- rozdział 85395 dodatek elektryczny (zadania zlecone) – 63.750,00 zł;
- rozdział 85501 – świadczenia wychowawcze (zadania zlecone) – 2.000,00 zł;

- rozdział 85502 – świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego (zadania zlecone) – 9.710.000,00 zł;
- rozdział 85502 – świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy z Funduszu Pomocy (zadania zlecone) – 144.725,00 zł;
- rozdział 85504 – asystent rodziny – 130.429,00 zł;
- rozdział 85504 – Program asystent rodziny 2023 – 19.674,00 zł;
- rozdział 85508 – rodziny zastępcze – 206.132,00 zł;
- rozdział 85513 – składka na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych (zadania zlecone) – 188.000,00 zł.

Realizacja powierzonych zadań przedstawia się następująco:

Rozdział 85195 – finansowanie kosztów wydania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni (zadania zlecone):

Obsługa wydania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, o których mowa w art. 54 ustawy z dnia 24 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jest zadaniem zleconym gminie.

W roku 2023 miastu Bielsk Podlaski zostały przyznane środki w wysokości 2.450,00 zł na wydanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Koszt wydania jednej decyzji został ustalony przez Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku na 35 zł.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy jest dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Decyzję wydaje się po:

- 1) przedłożeniu przez świadczeniobiorcę dokumentów potwierdzających zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dokumentów potwierdzających:
  - a) posiadanie obywatelstwa polskiego lub
  - b) posiadanie statusu uchodźcy, lub
  - c) objęcie ochroną uzupełniającą, lub
  - d) posiadanie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 2) przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- 3) stwierdzeniu spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

4) stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w wyniku przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- 1) dzień złożenia wniosku,
- 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W roku 2023 wykonanie księgowo w rozdziale wyniosło 2.030,00 zł. Zostało wydanych 58 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego.

Plan dotacji na rok 2024 wynosi 1.500 zł.

Rozdział 85202 – kierowanie do domów pomocy społecznej (zadania własne):

Mieszkańcy miasta Bielsk Podlaski, którzy z powodu wieku, niepełnosprawności lub choroby nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku mogą ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej (dalej jako dps).

W roku 2023 odpłatność była ponoszona za 26 osób przebywających w różnych dps, w tym:

- DPS w Brańsku (dla osób przewlekle somatycznie chorych): 8 osób
- DPS w Garbarach (dla osób przewlekle psychicznie chorych): 6 osób
- DPS w Choroszczy (dla osób przewlekle psychicznie chorych): 5 osób
- DPS w Jałówece (dla osób przewlekle psychicznie chorych): 3 osoby
- PDPS w Siemiatyczach (dla somatycznie przewlekle chorych): 1 osoba
- DPS w Kozarzach (dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie): 1 osoba
- DPS w Białowieży (dla przewlekle somatycznie chorych): 1 osoba
- DPS w Grajewie (dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – chłopcy): 1 osoba.

Plan finansowy na rok 2023 wynosił 1.162.130,00 zł, zaś wykonane wydatki wyniosły 1.161.529,96 zł (§ 4330). Niewykorzystane środki wyniosły 600,04 zł.

Na rok 2024 zaplanowane środki wynoszą 1.200.000,00 zł. W chwili obecnej trudno oszacować czy środki te będą wystarczające na pokrycie opłat za wszystkich mieszkańców. W roku 2024 będą ponoszone opłaty za co najmniej 26 osób. Dwie osoby oczekują na przyjęcie do dps. W przypadku dwóch osób umieszczonych w dps dzieci zobowiązały się do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. W informacji powyższej nie są uwzględnione osoby, które wymagać będą skierowania i umieszczenia w dps.

Wszystkie dps w styczniu i w lutym dokonały zmiany miesięcznego kosztu utrzymania, co skutkuje wzrostem kosztów dla miasta. Należy pokreślić, że w roku 2024 koszty utrzymania w domach pomocy społecznej wzrosły drastycznie:

- 1) Garbary: z 2020 r.: 3.558,11 zł, z 2021 r.: 3.725,69 zł, z 2022 r.: 4.016,41 zł, od lutego 2023 r.: 4.670,70 zł, od stycznia 2024 r.: 6.625,00 zł
- 2) Choroszcz: z 2020 r.: 4.032,00 zł, z 2021 r.: 4.364,00 zł, z 2022 r.: 4.948,00 zł, od lutego 2023 r.: 5.626,00 zł, od lutego 2024 r.: 6.735,00 zł
- 3) Brańsk: z 2020 r.: 3.963,00 zł, z 2021 r.: 4.311,00 zł, z 2022 r.: 4.865,00 zł, od lutego 2023 r.: 5.571,00 zł, od lutego 2024 r.: 6.368,00 zł
- 4) Siemiatycze: z 2020 r.: 3.685,00 zł, z 2021 r.: 3.779,00 zł, z 2022 r.: 4.512,00 zł, od lutego 2023 r.: 5.112,00 zł, od lutego 2024 r.: 5.854,00 zł
- 5) Jałówka: z 2020 r.: 4.440,00 zł, z 2021 r.: 4.671,00 zł, z 2022 r.: 5.350,00 zł, od lutego 2023 r.: 6.173,00 zł, od lutego 2024 r.: 7.158,00 zł
- 6) Kozarze: z 2020 r.: 3.895,26 zł, z 2021 r.: 4.244,89 zł, z 2022 r.: 4.575,00 zł, od lutego 2023 r.: 5.337,00 zł, od lutego 2024 r.: 6.172,00 zł
- 7) Grajewo: z 2020 r.: 4.493,57 zł, z 2021 r.: 5.228,00 zł, z 2022 r.: 5.832,27 zł, od lutego 2023 r.: 6.839,87 zł, od lutego 2024 r.: 8.113,80 zł
- 8) Białowieża: z 2020 r.: 3.738,00 zł, z 2021 r.: 4.147,00 zł, z 2022 r.: 4.976,00 zł od marca 2023 r.: 5.460,00 zł, od lutego 2024 r.: 6.427,00 zł

Rozdział 85205 – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (zadania własne):

W ramach tego rozdziału finansowane były zakupy dokonywane w związku z posiedzeniami Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Miejskiej Bielsk Podlaski. Zespół został powołany na mocy Zarządzenia Nr 774/23 Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski z dnia 8 września 2023 r. ze zmianą wynikającą z Zarządzenia 785/23 z dnia 6 października 2023 r. Szczegółowe zasady funkcjonowania zespołu określa Uchwała Nr LXIV/497/23 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 27 czerwca 2023 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Bielsk Podlaski. Obsługą techniczną i finansową Zespołu zajmuje się MOPS.

W roku 2023 realizację procedury „Niebieskie Karty” regulowały dwa przepisy: od 01.01. do 27.09.2023 r. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245), następnie od 28.09.2023 r. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

W wyniku realizowania procedury „Niebieskie Karty” w okresie od 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Bielsk Podlaski wpłynęło 200 formularzy „Niebieska Karta – A” z następujących instytucji:

- 1) Pomoc społeczna – 3,
- 2) Policja – 195,
- 3) Oświata – 2.

Wśród 200 formularzy „Niebieska Karta – A”:

- 1) 116 dotyczyło procedur wszczętych w roku 2023,
- 2) 84 dokumentowało ponowne zdarzenia w toku trwania tej samej procedury.

Ogólna liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2023 r. na terenie miasta Bielsk Podlaski wynosiła 144. Liczba osób w rodzinie wyniosła 395.

W wyniku wpływu formularzy wszczynających procedurę w wyżej wymienionym okresie oraz w celu rozpoznania sytuacji panującej w rodzinach, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 116 grup diagnostyczno – pomocowych (wcześniej grup roboczych), w skład których zgodnie z art. 9a ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wchodził:

- 1) pracownik socjalny,
- 2) dzielnicowy,
- 3) przedstawiciel MKRPA (jeżeli z formularza zgłoszeniowego wynikało, że w rodzinie występuje problem z alkoholem),
- 4) pedagog szkolny (gdy dziecko z rodziny objętej procedurą „NK” uczęszczało do szkoły lub przedszkola),
- 5) kurator sądowy (jeżeli któryś z członków rodziny objętej procedurą „NK” był oddany pod dozór lub nadzór kuratora).

Skład grup diagnostyczno – pomocowych nie był stały i zależał od problemu występującego w danej rodzinie. W roku 2023 odnotowano 325 spotkań grup diagnostyczno – pomocowych, średnio dwa – trzy spotkania w jednej sprawie. Liczba osób powołanych do grup diagnostyczno – pomocowych wynosiła 812 osób.

Realizując procedurę „Niebieskie Karty” z 94 osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową przeprowadzono rozmowy, dokonując analizy sytuacji rodziny, opracowując plan pomocy i wypełniając formularz „Niebieska Karta – C”. Osoby te zostały poinformowane, że znęcanie fizyczne i psychiczne jest przestępstwem i przedstawiono aspekty odpowiedzialności karnej ciążyącej na sprawcach przemocy. Osobom

tym przekazano również ulotkę informacyjną z danymi adresowymi instytucji udzielającymi pomocy działającymi na terenie miasta Bielsk Podlaski.

87 osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową zostało wezwanych na posiedzenie grupy diagnostyczno – pomocowej. Na wezwanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego stawilo się 66 osób. Przeprowadzono z nimi rozmowy, pouczone o skutkach prawnych wynikających ze stosowania przemocy domowej i w ich obecności wypełniono formularz „Niebieska Karta – D”. Osoby te zostały również poinformowane o możliwości skorzystania z pomocy psychologa, terapeuty oraz dobrowolnego udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób przejawiających zachowania agresywne realizowanym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim. W wyniku prac członków grupy diagnostyczno – pomocowej 4 sprawców przemocy domowej zgłosiło się do PCPR w Bielsku Podlaskim celem odbycia programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej lub programu psychologiczno – terapeutycznego dla sprawców przemocy domowej i dostarczyło członkom grupy zaświadczenia potwierdzające fakt zgłoszenia się z przewidywanym terminem rozpoczęcia programu (I/II kwartał 2024 r.)

Realizując procedurę „Niebieskie Karty” w 10 przypadkach Zespół Interdyscyplinarny wystąpił do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny – w dwóch przypadkach ograniczono władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora, w 4 przypadkach wszczęto postępowanie opiekuńcze. W 2 przypadkach złożono wnioski o leczenie odwykowe osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową do MKRPA.

W roku 2023 dokonano 104 zakończeń procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na:

- ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy w przypadku 63 procedur,
- rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań – 41 procedur.

Plan wydatków na rok 2023 w tym rozdziale wynosił 1.500,00 zł, wykonanie 1.499,00 zł. Dokonano zwrotu na konto UM w kwocie 1,00 zł. Środki zostały wykorzystane na szkolenie członków Zespołu, zakup druków, materiałów i artykułów niezbędnych do organizacji Zespołu i grup diagnostyczno – pomocowych.

Na rok 2024 zaplanowane środki wynoszą 3.000,00 zł.

Rozdział 85213 – składka na ubezpieczenie zdrowotne:

Składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% opłacana jest pod warunkiem braku innego tytułu ubezpieczenia za osoby otrzymujące zasiłek stały.

W przypadku zasiłku stałego podstawą wymiaru składki jest wysokość świadczenia.

Plan w tym rozdziale wyniósł 57.000,00 zł. W roku 2023 opłacono składkę za 102 osoby otrzymujące zasiłek stały (981 świadczeń) na łączną kwotę 56.371,01 zł. Zwrot na konto Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego wyniósł 628,99 zł.

Dotacja nie może być przeznaczana na inny cel niż na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne. Niewykorzystana dotacja podlega zwrotowi.

Budżet na rok 2024 na realizację tego zadania wynosi 74.000,00 zł. Sukcesywnie, w terminach określonych przez Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku, będą składane wnioski ze stwierdzonymi brakami lub nadwyżkami na realizację zadania.

Rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zadania własne dotowane z budżetu państwa – zasiłki okresowe):

Zasiłek okresowy (przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego).

W roku 2023 zasiłek okresowy wypłacono ogółem 230 osobom, którym przyznano decyzją świadczenie – 227 rodzin – 1.710 świadczeń – 667.971,98 zł.

Szczególne powody udzielenia pomocy:

- bezrobocie: 193 osób – 190 rodzin – 1.417 świadczeń – 561.220,54 zł
- długotrwała choroba: 18 osób – 18 rodzin – 87 świadczeń – 22.966,84 zł
- niepełnosprawność: 20 osób – 20 rodzin – 130 świadczeń – 56.024,41 zł
- inne powody (niewymienionych wyżej): 17 osób – 17 rodzin – 76 świadczeń – 33.165,66 zł.

Ustawa stanowi, iż zasiłek okresowy ustala się w przypadku osoby samotnie gospodarującej i dla rodziny do wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem tej osoby lub dochodem na osobę w rodzinie. Minimalna wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej i dla rodziny wynosiła 50% tej różnicy. W obu przypadkach zasiłek okresowy nie może być niższy niż 20,00 zł. Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Budżet na rok 2023 na zadanie wynosił 672.000,00 zł. Wykonanie księgowo wyniosło 671.865,15 zł. Zwrot na konto Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie 134,85 zł.

W budżecie na rok 2024 dotacja została ustalona na poziomie 737.000,00 zł. Sukcesywnie, w terminach określonych przez Podlaski Urząd Wojewódzki, będą składane wnioski ze stwierdzonymi brakami lub nadwyżkami na realizację zadania.

Rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zadania własne):

Na dzień 31 grudnia 2023 roku zadania te realizowane były w postaci: zasiłków celowych, zakupu posiłków, sprawienia pogrzebu oraz usług opiekuńczych. Plan wydatków został określony w wysokości 640.000,00 zł.

Realizacja przedstawia się następująco:

1) zasiłki celowe i w naturze – w ramach tych zadań realizowane były:

- zasiłki celowe: 263 osoby – 815 świadczeń – 236.841,49 zł, w tym na zakup opału: 44 osoby – 44 rodziny – 51 świadczeń – 24.400,00 zł
- zasiłki celowe specjalne: 105 osób – 105 rodzin – 319 świadczeń – 85.995,02 zł
- zasiłki celowe zwrotne (wydatki na świadczenia podlegają zwrotowi - w części lub w całości - w oparciu o Uchwałę Nr IX/76/15 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 30 czerwca 2015 roku) 154 osoby – 422 świadczenia – 130.064,02 zł.
- sprawienie pogrzebu: 5 świadczeń – 25.886,05 zł
- posiłki dla osób dorosłych za odpłatnością: 68 osób – 67 rodzin – 9.337 świadczeń – 145.169,80 zł.

W roku 2023 wykonanie księgowo w rozdziale 85214 wyniosło 640.000,00 zł.

W budżecie na 2024 rok na realizację zadań własnych w rozdziale 85214 zaplanowana kwota 633.784,00 zł powinna zabezpieczyć zgłaszane przez mieszkańców miasta potrzeby.

2) usługi opiekuńcze – są świadczone osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi zapewniało 16 opiekunek 97 osobom. W roku 2023 roku wypracowanych zostało 20.210 godzin. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Oznacza to, że w przypadku stwierdzenia potrzeby zapewnienia tej formy pomocy gmina ma obowiązek jej realizacji.

Usługi opiekuńcze obejmują w szczególności

- pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych;
- opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację;
- w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Usługi opiekuńcze są świadczone przez 5 dni w tygodniu. Koszt jednej godziny przy 100% odpłatności na koniec roku 2023 wynosił 23,83 zł, tj. 1,50% najniższej emerytury. Odpłatność ustalana była na podstawie Uchwały Nr LX/452/23 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 28 lutego 2023 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczególnych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzyskana odpłatność za usługi stanowi dochód, który jest odprowadzany na rachunek dochodów budżetu miasta. Plan dochodów w 2023 roku ustalony był na kwotę 129.600,00 zł, wykonany został na kwotę 196.575,01 zł (rozdział 85228).

Podkreślamy po raz kolejny, iż zauważalny jest wzrost zainteresowania tą formą pomocy. W strukturze organizacyjnej MOPS wydzielonych jest 16 etatów na usługi opiekuńcze, stan zatrudnienia wynosi 14 etatów. Osoby zatrudnione na tych stanowiskach swoją pracę wykonują 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w szczególnych przypadkach usługi opiekuńcze są świadczone w soboty i niedziele.

Plan dochodów na rok 2024 wynosi 173.704,00 zł w zakresie dochodów z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i 15.995,00 zł tytułem zaległych odpłatności.

Rozdział 85216 – zasiłki stałe (zadania własne z dotacji Wojewody):

Zasiłek stały (przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego)

Wyplacone zasiłki stałe w roku 2023:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 103 osoby – 1.019 świadczeń – 638.921,14 zł,
- dla osoby pozostającej w rodzinie: 3 osoby – 21 świadczeń – 9.836,36 zł.

Wykonanie księgowie w tym rozdziale wyniosło łącznie 646.680,96 zł. Budżet na rok 2023 wynosił 651.000,00 zł. Zwrot na konto Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego wyniósł 4.319,04 zł.

Rok 2024 rozpoczynamy budżetem w kwocie 762.000,00 zł. Mogą to być środki niewystarczające na wypłaty wszystkich świadczeń wynikających z wydanych decyzji. Sukcesywnie, w terminach określonych przez Podlaski Urząd Wojewódzki, będą składane wnioski ze stwierdzonymi brakami na realizację zadania.

Rozdział 85219 – ośrodki pomocy społecznej:

Plan w tym rozdziale wynosił 3.395.430,00 zł, w tym:

- 1) dotacja z budżetu państwa – 462.543,00 zł,
- 2) zadania własne – 2.932.887,00 zł.

Wykorzystano ogółem 3.384.849,96 zł, tj.:

- 1) dotacja z budżetu państwa – 463.543,00 zł,
- 2) zadania własne – 2.921.306,96 zł.

Dokonano zatem zwrotu w kwocie 11.580,04 zł w ramach zadań własnych.

Środki zostały wykorzystane na wypłatę wynagrodzeń osobowych, wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń, dodatkowych wynagrodzeń rocznych, odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych, składek na ubezpieczenie społeczne, składek na

Fundusz Pracy, składek na PFRON, składek na PPK, na opłacanie podatku od nieruchomości oraz na zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii elektrycznej i ciepłej, opłacenie portu, wysyłkę korespondencji służbowej oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

Na realizację zadań dotowanych mamy 13 etatów, w tym 6 pracowników socjalnych w rejonach, zaś na realizację zadań własnych mamy 27 etatów, w tym 7 pracowników socjalnych zatrudnionych w rejonach i 16 opiekunek. Na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych mamy 3 etaty, zaś na wspieranie rodziny (asystent rodziny) – 2 etaty.

Kwalifikacje pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim:

- 21 pracowników z wykształceniem wyższym, w tym 3 osoby posiadają specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej,
- 4 pracowników socjalnych ma ukończoną specjalizację I stopnia w zawodzie,
- 3 pracowników ma ukończone Studium Pracowników Socjalnych.

Od 1997 roku funkcjonuje przy Ośrodku Poradnia Konsultacyjna. Od 01.11.2018 r. zatrudniony został radca prawny w ramach umowy zlecenia. W Poradni udzielane są nieodpłatnie porady specjalistyczne przede wszystkim mieszkańcom Bielska Podlaskiego. W roku 2023 udzielono porad prawnych 156 osobom i rodzinom.

Wydatki rzeczowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są wysokie, gdyż wiążą się z utrzymaniem i zabezpieczeniem budynku. Ośrodek jest skomputeryzowany, z dostępem do Internetu, zamontowany jest system alarmowy oraz dźwig osobowy, z którego korzystają podopieczni Ośrodka, przede wszystkim osoby niepełnosprawne. Wydatki rzeczowe także przeznaczone były na bieżące potrzeby, w szczególności na portu, opłaty pocztowe, usługi telekomunikacyjne, zakup materiałów biurowych.

Budżet na 2024 rok w rozdziale 85219 wynosi łącznie 3.676.148,00 zł, tj.:

- 1) dotacja z budżetu państwa – 338.000,00 zł,
- 2) zadania własne – 3.338.148,00 zł.

Rozdział 85228 – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zleczone):

Jest to zadanie zleczone gminie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od kwietnia 2011 roku. Zakres usług i wymogi kwalifikacyjne w stosunku do osób świadczących usługi jest określony w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W roku 2023 usługami objętych było 13 osób. Pracowało z nimi 7 specjalistów na umowę zlecenia.

W roku 2023 wypracowanych zostało 5.456 godzin na łączną kwotę 354.640,00 zł. W przypadku 12 rodzin usługi były częściowo odpłatne. W roku 2023 z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi do budżetu miasta odprowadzono kwotę 894,15 zł.

Plan wydatków wynosił 360.100,00 zł, wykonanie księgowo – 354.640,00 zł. Zwrot na konto Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego to 5.460,00 zł.

W roku 2024 usługi będą świadczone na rzecz 14 dzieci. Koszt jednej godziny usług wynosi w bieżącym roku 65,00 zł. Plan wydatków na rok 2024 wynosi 231.000,00 zł. Już wiadomo, że potrzeby w tym zakresie są większe. Szacowana wartość zadania w roku 2024 wynosi 409.435,00 zł.

Rozdział 85228 – Program „Opieka 75+”:

W 2023 roku miasto Bielsk Podlaski po raz kolejny przystąpiło do realizacji programu „Opieka 75+”.

Program „Opieka 75+” realizowany jest od stycznia 2018 roku i jest adresowany do gmin: miejskich, wiejskich, miejsko – wiejskich do 60 tys. mieszkańców, które realizują usługi opiekuńcze m.in. samodzielnie.

Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Gminy, które przystępują do realizacji programu uzyskują finansowe wsparcie w realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, do 50% przewidywanych kosztów realizacji zadania.

Usługi opiekuńcze w mieście Bielsk Podlaski są świadczone wyłącznie przez pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W roku 2023 z usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+” korzystało łącznie 55 osób. W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. usługi opiekuńcze w ramach programu „Opieka 75+” zostały przyznane 24 osobom, które w poprzedniej edycji programu nie korzystały z usług. Wypracowanych zostało łącznie w ramach programu 8.657 godzin przez 14 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze. Środki finansowe pochodzące z dotacji celowej wykorzystane na realizację programu „Opieka 75+” wg stanu na 31.12.2023 r. wyniosły 107.938,00 zł, środki własne na realizację programu „Opieka 75+” wyniosły 102.844,00 zł.

Przystąpienie do realizacji programu „Opieka 75+” w roku 2023 stanowiło po raz kolejny realne wsparcie dla gminy w sfinansowaniu świadczenia usług opiekuńczych. Dofinansowanie działań własnych stanowi zawsze korzyść w wymiarze ekonomicznym, pozwala na sfinansowanie zadań, które gmina realizuje przy wkładzie finansowym innym niż

wyłącznie własne środki. Mimo trudnej sytuacji epidemicznej nadal widoczne jest zainteresowanie usługami opiekuńczymi, w tym również w ramach programu.

Gminy, które w roku 2024 przystąpią do realizacji programu uzyskają finansowe wsparcie do 60% przewidywanych kosztów realizacji ich zadania własnego o charakterze obowiązkowym wynikającym z ustawy o pomocy społecznej, w zakresie realizacji usług opiekuńczych. Na rok 2024 na realizację programu został złożony wniosek na kwotę 257.110,00 zł, w tym środki z dotacji z budżetu państwa – 154.266,00 zł.

Rozdział 85230 – Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”:

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Ze środków przekazywanych gminom w ramach Programu dofinansowane zostaną zarówno posiłki wydawane w stołówkach, ale również te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W Programie przeznacza się środki na dowóz posiłków.

Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe.

Celem modułu 1 i 2 Programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

W ramach modułów 1 i 2 Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- 1) posiłek;
- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności;
- 3) świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

W roku 2023 wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” zostało objętych łącznie 726 osób (jest to rzeczywista liczba osób objętych Programem) wg poniższego rozбивa:

- 89 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole,
- 155 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 492 osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Ogólny koszt programu w roku 2023 wyniósł 700.000,00 zł, tj.:

- środki własne 140.000,00 zł,
- dotacja celowa 560.000,00 zł.

W ramach tych środków zapewniono posiłek i przyznawano zasiłki celowe na zakup żywności.

Posiłek zapewniono 259 osobom na łączną kwotę 399.718,00 zł przy liczbie zakupionych posiłków 36.749, w tym:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole: 59 osób – 6.403 posiłki – 31.899,00 zł
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej: 109 osób – 13.664 posiłki – 73.539,00 zł
- pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej: 96 osób – 16.682 posiłki – 294.280,00 zł.

Zasiłki celowe zostały przyznane i wypłacone 376 osobom w 372 rodzinach przy 992 świadczeniach na łączną kwotę 300.282,00 zł.

W roku 2024 realizujemy nowy program „Posiłek w szkole i w domu”, który został przyjęty Uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881). Program zapewnia pomoc zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach. Przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program ma charakter całoroczny. Istotnym jego elementem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania.

Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. To program wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1

pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Program będzie realizowany w latach 2024 – 2028 i obejmie swoim zasięgiem wszystkie województwa. Program wpisuje się w aktualne ramy strategiczne rozwoju kraju wyznaczone przez „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” przyjętą przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r. jako jeden z dwóch głównych obszarów koncentracji działań w Strategii (obok rozwoju zrównoważonego terytorialnie) w ramach realizacji Celu II: „Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony”, Obszar: „Spójność społeczna”, a w ramach niego pkt 3 „Wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działań na rzecz integracji społecznej” (str. 164–166).

Zgodnie ze złożonym wnioskiem na realizację programu w roku 2024 jego koszt wyniesie 1.000.000,00 zł. W ramach programu planuje się zakupić posiłki na kwotę 550.000,00 zł i wypłacić zasiłki celowe na zakup żywności w kwocie 450.000,00 zł. Przewidywana liczba osób, które zostaną objęte programem to 695. Od 1 stycznia 2023 r. zostało podniesione kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń w ramach realizacji programu – wynosi 200% kryterium ustawowego (tj. 1.552,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.200,00 zł na osobę w rodzinie).

Rozdział 85295 – pozostała działalność (zadania własne) – realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Obowiązek posiadania takiego dokumentu spoczywa na każdej gminie. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu władz miasta, instytucji działających na terenie miasta i organizacji pozarządowych – Rada Miasta Bielsk Podlaski w dniu 28 listopada 2023 roku w drodze uchwały przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielsk Podlaski do 2034 roku.

W roku 2023 podjęliśmy się realizacji zadań wynikających ze Strategii w dwojaki sposób:

- 1) Objęliśmy rodziny najuboższe wsparciem skierowanym głównie do dzieci – zakupiliśmy paczki świąteczne o wartości ok. 100,00 zł każda. Takie paczki otrzymało 50 dzieci. Ogólna wartość zakupionych artykułów wyniosła 5.000,00 zł.
- 2) W mieście organizowanie Wigilii Ekumenicznej stanowiło pewną tradycję. Niestety, epidemia koronawirusa wymogła odstępnie od organizacji tego wydarzenia. W roku 2023 postanowiliśmy odnowić tę tradycję. Ponownie w ubiegłym roku Wigilia została zorganizowana w Restauracji „Podlasianka”. Jest to niezwykle ważne spotkanie dla osób samotnych nieposiadających rodzin, dzięki temu czują, iż nie są sami. Uczucia te

potęguje obecność innych osób, równie ważna jest obecność władz miasta i księży obu wyznań. Uczestnicy Wigilii dzielą się opłatkiem i prosforą składając świąteczne i noworoczne życzenia, po czym spożywają potrawy wigilijne oraz wspólnie śpiewają kolędy. W roku 2023 koszt tego przedsięwzięcia wyniósł 10.000,00 zł.

W roku 2024, podobnie jak w latach ubiegłych planujemy kontynuować oba przedsięwzięcia. Plan wydatków wynosi 20.000,00 zł.

Rozdział 85395 – dodatek węglowy (zadania zlecone):

W roku 2023 były wypłacane dodatki węglowe w związku z przedłużającym się procesem odwoławczym (organem odwoławczym jest Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku). Zostało wypłaconych 81 dodatków węglowych na kwotę 81.000,00 zł. Koszty obsługi wynosiły 1.620,00 zł.

W roku 2024 nie ma kontynuacji tego świadczenia.

Rozdział 85395 – dodatek z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła (zadania zlecone):

W roku 2023 wypłacane były dodatki z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła w związku z przedłużającym się procesem odwoławczym (organem odwoławczym jest Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku). Zostało wypłaconych 14 dodatków z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła na kwotę 34.000,00 zł. Koszty obsługi wynosiły 680,00 zł.

W roku 2024 nie ma kontynuacji tego świadczenia.

Rozdział 85395 – dodatek elektryczny (zadania zlecone):

Dodatek elektryczny przysługiwał, jeśli gospodarstwo domowe korzystało z jednego z rodzajów źródeł ciepła:

- pompy ciepła,
- ogrzewania elektrycznego/bojlera elektrycznego.

Na jedno gospodarstwo domowe można było otrzymać jedno dofinansowanie:

- 1.000,00 zł – dla gospodarstwa domowego, które w 2021 roku zużyło mniej niż 5 MWh energii elektrycznej,
- 1.500,00 zł - dla gospodarstwa domowego, które w 2021 roku zużyło więcej niż 5 MWh energii elektrycznej.

Ogółem w roku 2023:

- wpłynęło 57 wniosków,
- wypłacone zostały 52 świadczenia na łączną kwotę 62.500,00 zł, tj.:
  - z 31 wniosków o dodatek w kwocie podstawowej na kwotę 31.000,00 zł
  - z 21 wniosków o dodatek w podwyższonej kwocie na kwotę 31.500,00 zł.

- zostało odrzuconych 5 wniosków.

Koszty obsługi dodatku elektrycznego zostały ustalone w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie.

Plan wydatków wyniósł 63.750,00 zł. Wykonane wydatki związane z obsługą zadania wyniosły 1.250,00 zł. Środki zostały wykorzystane w całości.

Zadanie nie jest kontynuowane w roku 2024.

Rozdział 85395 – jednorazowe świadczenie dla obywateli Ukrainy (zadania zlecone):

Obywatelom Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 roku przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Wniosek składa osoba uprawniona, jej przedstawiciel ustawowy, opiekun tymczasowy albo osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

Do złożenia wniosku o świadczenie w wysokości 300,00 zł na osobę wymagane jest:

- posiadanie numeru PESEL,
- okazanie paszportu (lub innego dokumentu potwierdzającego legalny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 24 lutego 2022 roku).

W roku 2023 zostały złożone 143 wnioski obywateli Ukrainy, którzy przybyli do naszego miasta. Na tej podstawie jednorazowe świadczenie zostało wypłacone 168 osobom na łączną kwotę 50.400,00 zł.

Koszty obsługi świadczenia zostały ustalone w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie. Wykonane wydatki związane z obsługą zadania wyniosły 1.007,06 zł.

Plan wydatków wyniósł 64.260,00 zł. Wykonane wydatki wyniosły 51.407,06 zł.

Zadanie obowiązuje również w 2024 roku. Plan wydatków wynosi 54.162,00 zł.

Cyklicznie PUW zbiera zapotrzebowania na realizację zadania.

Świadczenie jest finansowane w całości ze środków Funduszu Pomocy.

Rozdział 85501 – świadczenia wychowawcze (zadania zlecone):

W roku 2023 plan dotacji na świadczenia wychowawcze wyniósł 2.000,00 zł. Środki mogły zostać wykorzystane wyłącznie na obsługę zadania, głównie w zakresie koordynacji świadczeń. Zostały wykorzystane w całości.

W roku 2024 nie przewiduje się wypłacania świadczenia wychowawczego. Plan ponownie wynosi 2.000,00 zł na obsługę w ramach koordynacji.

Rozdział 85502 – świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego

(zadania zlecone):

Świadczenia rodzinne:

Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe. Obecny okres zasiłkowy rozpoczął się 1 listopada 2023 r. i potrwa do 31 października 2024 r. Świadczenia są udzielane począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek z wymaganymi dokumentami.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie jest głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych (obok posiadania dziecka na utrzymaniu). Kryterium dochodowe wynosi 674,00 zł na osobę lub 764,00 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Jest to dochód netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Wyodrębnić należy następujące rodzaje świadczeń:

- zasiłek rodzinny (95,00 zł na dziecko do 5 roku życia, 124,00 zł na dziecko między 5 a 18 rokiem życia, 135,00 zł na dziecko między 18 a 24 rokiem życia)
- dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
  - a) urodzenia dziecka (1.000,00 zł – jednorazowo),
  - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł miesięcznie),
  - c) samotnego wychowywania dziecka (193,00 zł miesięcznie na dziecko nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci),
  - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (95,00 zł na trzecie i kolejne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego),
  - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, 110,00 zł – na dziecko w wieku 6 - 24 lata),
  - f) rozpoczęcia roku szkolnego (100,00 zł raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego – każda klasa szkoły podstawowej do ponadgimnazjalnej włącznie oraz dzieci odbywające roczne przygotowanie przedszkolne),
  - g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 69,00 zł miesięcznie na dojazd do szkoły – wypłacane przez 10 miesięcy w roku),
- zasiłek pielęgnacyjny (dla osoby niepełnosprawnej – świadczenie nieuzależnione od kryterium dochodowego; 215,84 zł miesięcznie);
- świadczenie pielęgnacyjne (przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługującej matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie

będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota świadczenia w roku 2023 wynosiła 2.458,00 zł miesięcznie. Przy ustalaniu prawa do tego świadczenia nie obowiązuje kryterium dochodowe;

- specjalny zasiłek opiekuńczy (przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota zasiłku wynosi 620,00 zł. Dodatkowym warunkiem przyznania jest spełnienie kryterium dochodowego, które wynosi 764,00 zł netto na osobę.
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, przyznawana jest z tytułu urodzenia się żywego dziecka w wysokości 1.000,00 zł.

Całość wydatków związanych z systemem świadczeń rodzinnych finansowana jest ze środków budżetu państwa. Finansowanie dotyczy zarówno przekazywania środków na bieżące wypłaty świadczeń rodzinnych i opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, jak również zabezpieczanie pozostałych wydatków (środki na wynagrodzenia i pochodne, środki na wydatki rzeczowe). Koszty obsługi świadczeń rodzinnych wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia rodzinne, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, nie mniej jednak niż 6.000,00 zł rocznie. Nie dotyczy to świadczenia rodzicielskiego – w tym przypadku koszty obsługi wynoszą 10,00 zł od wydanej decyzji w sprawie świadczenia rodzicielskiego.

Realizacja świadczeń rodzinnych przedstawia się następująco:

- zasiłki rodzinne z dodatkami: 7.056 świadczeń – 837.455,00 zł

- świadczenia opiekuńcze: 8.601 świadczeń – 6.546.150,00 zł
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka: 85 świadczeń – 85.000,00 zł
- świadczenie rodzicielskie: 383 świadczenia – 358.414,00 zł
- świadczenie „Za życiem” w roku 2023 nie było wypłacone.

I tak:

- 1) zasiłek rodzinny: 5.041 świadczeń – 594.368,00 zł
- 2) dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
  - a) urodzenia dziecka: 19 świadczeń – 19.000,00 zł
  - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego: 768 świadczeń – 26.774,00 zł
  - c) samotnego wychowywania dziecka: 64 świadczenia – 13.392,00 zł
  - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej: 1.007 świadczeń – 95.665,00 zł
  - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: 488 świadczeń – 52.652,00 zł
  - f) rozpoczęcia roku szkolnego: 303 świadczenia – 30.038,00 zł
  - g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania: 66 świadczeń – 5.566,00 zł
- 3) zasiłek pielęgnacyjny: 6.491 świadczenie – 1.401.017,00 zł
- 4) świadczenie pielęgnacyjne: 2.210 świadczeń – 5.145.133,00 zł
- 5) specjalny zasiłek opiekuńczy w roku 2023 nie był wypłacany
- 6) świadczenie rodzicielskie: 383 świadczenia – 358.414,00 zł
- 7) świadczenie „Za życiem”:

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do:

- 1) świadczeń opieki zdrowotnej;
- 2) instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Wsparcie to jest realizowane przez:

- 1) zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży,
  - 2) zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
  - 3) zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
- na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Wsparcie obejmuje także zapewnienie:

- 1) dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę;

- 2) jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 3) odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 4) dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 5) możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- 6) innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Rodzina jest uprawniona do poradnictwa w zakresie:

- 1) przewyższania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka;
- 2) wsparcia psychologicznego;
- 3) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- 4) dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Poradnictwo w zakresie, o którym mowa wyżej, dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie stwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu koordynowane jest przez asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koordynacja polega na:

1. opracowywaniu wspólnie z ww. osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
2. występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu ww. osób na ich żądanie do świadczeniodawców, o których mowa w art. 5 pkt 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o

świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych realizujących wspieranie rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub innych jednostek sektora finansów publicznych lub wykonujących zadania zlecone im przez jednostki sektora finansów publicznych w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

Koordinacja wsparcia podejmowana jest przez asystenta rodziny na wniosek osób uprawnionych, złożony do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy kierownika ośrodka pomocy społecznej

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, w którym stwierdza się ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000,00 zł. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

Jednorazowe świadczenie i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Kwoty jednorazowego świadczenia nie wlicza się do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z pomocy społecznej.

W roku 2023 w ramach rozdziału 85502 nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie świadczeń w ramach ustawy „Za życiem”. Również na dzień sporządzenia niniejszej informacji nie były realizowane świadczenia w ramach tej ustawy z powodu braku wniosków.

Ponadto za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy opłacana jest składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. W 2023 roku poniesiono wydatki w kwocie łącznej 786.041,00 zł przy 1.377 świadczeniach. Liczba osób pobierających świadczenia rodzinne w grudniu 2023 r. wyniosła 745.

W roku 2023 wypłacono również zasiłki rodzinne i dodatki w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”. W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości

różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z powyższymi regułami, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują.

Realizacja świadczeń rodzinnych w mechanizmie „złotówka za złotówkę” przedstawia się następująco:

Zasiłki rodzinne z dodatkami: 1.407 świadczeń – 50.721,91 zł

I tak:

1) zasiłek rodzinny: 515 świadczeń – 29.053,31 zł

2) dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- a) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego: 10 świadczeń – 1.665,10 zł
- b) samotnego wychowywania dziecka: 34 świadczenia – 2.715,54 zł
- c) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej: 116 świadczeń – 4.739,19 zł
- d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: 24 świadczenia – 1.422,58 zł
- e) rozpoczęcia roku szkolnego: 316 świadczeń – 1.364,65 zł
- f) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania: 14 świadczeń – 366,37 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

Ustawa określa, iż świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł.

Postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela (rozumiany jako wójt, burmistrz lub prezydent miasta). Organ właściwy wierzyciela może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek składa się w urzędzie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych. Decyzje w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne.

Realizacja tego zadania w roku 2023 przedstawia się następująco:

- wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego: 1.512 świadczeń – 688.155,00 zł
- kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 447.674,46 zł.

Są to wpłaty od 111 dłużników alimentacyjnych, dla których Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest organem właściwym wierzyciela i organem właściwym dłużnika. W sumie zaewidencjonowanych jest 169 dłużników alimentacyjnych zamieszkujących w mieście Bielsk Podlaski.

Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w grudniu wyniosła 75. Liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego w grudniu wyniosła 131.

W roku 2023 wypłacono również świadczenia z funduszu alimentacyjnego w ramach mechanizmu „złótwka za złotówkę”. W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do świadczenia z funduszu, świadczenie to przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. W przypadku gdy wysokość świadczenia przysługującego danej osobie uprawnionej, ustalona zgodnie z powyższymi regułami, jest niższa niż 100,00 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w mechanizmie „złótwka za złotówkę”: 119 świadczeń – 45.305,68 zł.

Zasiłek dla opiekuna:

W roku 2023 zasiłek dla opiekuna wypłacony został na łączną kwotę 24.180,00 zł przy 39 świadczeniach. Za niektóre osoby uprawnione do zasiłku dla opiekuna opłacona została również składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe: wydatkowano kwotę 7.832,00 zł przy 48 świadczeniach.

W roku 2023 budżet na realizację wszystkich zadań, tj. świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna ustalony został na kwotę 9.710.000,00 zł. Wykonanie księgowo wyniosło 9.670.024,91 zł. Niewykorzystane środki w kwocie 39.975,09 zł zostały zwrócone na konto Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego Białymstoku.

Plan wydatków na rok 2024 na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna wynosi 8.898.000,00 zł. W przypadku świadczenia „Za życiem” każdorazowo w przypadku wydania decyzji należy złożyć do Wojewody Podlaskiego wnioski o udzielenie dotacji na ten cel wraz z kosztami obsługi.

Rozdział 85502 – świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy (zadania zlecone):

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa są uprawnieni między innymi do realizowanych przez gminy świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Zasady udzielania świadczeń rodzinnych są analogiczne, jak w przypadku obywateli RP w tym zakresie (w tym również obowiązuje kryterium dochodowe).

Realizacja świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy przedstawia się następująco:

- zasiłki rodzinne z dodatkami: 456 świadczeń – 52.908,00 zł
- świadczenia opiekuńcze: 48 świadczeń – 39.169,00 zł
- świadczenie rodzicielskie: 3 świadczenia – 29.098,00 zł
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka: 2 świadczenia – 2.000,00 zł
- składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe: 13 świadczeń – 8.700,00 zł

I tak:

1) zasiłek rodzinny: 336 świadczeń – 40.352,00 zł

2) dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

a) urodzenia dziecka – 1 świadczenie – 1.000,00 zł

b) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej: 60 świadczeń – 5.700,00 zł

c) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: 30 świadczeń – 3.240,00 zł

d) rozpoczęcia roku szkolnego: 17 świadczeń – 1.700,00 zł

e) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania: 12 świadczeń – 916,00 zł

3) zasiłek pielęgnacyjny: 35 świadczeń – 7.554,00 zł

4) świadczenie pielęgnacyjne: 13 świadczeń – 31.615,00 zł

W roku 2023 budżet na realizację świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy finansowanych z Funduszu Pomocy ustalony został na kwotę 144.725,00 zł. Koszty obsługi

świadczeń rodzinnych wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia rodzinne, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Wykonanie księgowo wyniosło 134.718,67 zł. Niewykorzystane środki w kwocie 10.006,33 zł zostały zwrócone na konto Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego Białymstoku.

Plan wydatków na rok 2024 na realizację świadczeń rodzinnych wynosi 36.000,00 zł. Cyklicznie PUW zbiera zapotrzebowania na realizację zadania.

Świadczenie jest finansowane w całości ze środków Funduszu Pomocy.

Rozdział 85504 – asystent rodziny (zadania własne):

W strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na asystenta rodziny przypadają dwa etaty. Oba są wykorzystane.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej precyzuje w sposób jednoznaczny, kiedy rodzinie może być przyznany asystent rodziny. Dzieje się tak w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z tej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

W roku 2023 asystenturą rodzinną przez dwóch asystentów rodziny objętych było łącznie 28 rodzin, w tym 68 dzieci. 7 rodzin jest zobowiązanych przez sąd rodzinny do współpracy z asystentem rodziny.

Asystenci pracowali z rodzinami w ich miejscu zamieszkania. Zadania asystenta rodziny to m.in.:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 6) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 7) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 8) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;

- 9) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 10) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11) udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 Kodeksu postępowania karnego;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 15) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystenci rodziny prowadzą dokumentację dotyczącą pracy z rodziną, w tym również dokonują okresowej oceny sytuacji rodziny i przekazują tę ocenę Dyrektorowi MOPS.

Asystent rodziny jest zobowiązany do podnoszenia swoich kwalifikacji. Zadaniem gminy jest natomiast tworzenie asystentom rodziny możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Asystenci rodziny w MOPS mają tego świadomość i z tego prawa i obowiązku korzystają.

Wszyscy asystenci rodziny systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi i rodziną. Są to zarówno szkolenia (w tym płatne i bezpłatne), warsztaty oraz różne formy samokształcenia. Ponadto sami asystenci rodziny wyszukują informacji, wskazówek, rekomendacji dotyczących pracy z rodziną i dzieckiem w Internecie. Obaj asystenci rodziny w roku 2023 wzięli udział w dwóch szkoleniach:

- 1) pn. Procedura Niebieskiej Karty – szkolenie dla ZI i GDP w świetle nowego rozporządzenia obowiązującego od dnia 28.09.2023 r. – organizatorem i płatnikiem był Urząd Miasta Bielsk Podlaski. Szkolenie zostało przeprowadzone przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie.
- 2) szkolenie stacjonarne podnoszące poziom bezpieczeństwa osobistego przy wykonywaniu czynności zawodowych. Szkolenie zostało przeprowadzone przez Szkołę Sportu i Samoobrony Fundację ROSADO w Białymstoku w standardzie United Krav Maga World Organisation.

W roku 2023 środki wydatkowane na wynagrodzenia asystentów rodziny wyniosły łącznie 147.267,11 zł, z tego:

- płace i pochodne: 143.689,11 zł (w tym 19.673,34 zł w ramach Programu asystent rodziny w 2023);
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych: 3.578,00 zł.

W ramach ministerialnego „Programu asystent w 2023 r.” gminy mogły uzyskać środki na:

- 1) dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia asystenta rodziny w wysokości do 2.000,00 zł;
- 2) dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny – w wysokości nieprzekraczającej 80% (wynagrodzenie wraz z pochodnymi), poniesionych kosztów za okres listopad i grudzień 2023 r.

Miasto Bielsk Podlaski na realizację Programu otrzymało dotację w łącznej wysokości 19.673,34 zł z przeznaczeniem na:

- dofinansowanie dodatków do wynagrodzeń dwóch asystentów rodziny w kwocie 4.000,00 zł,
- dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny w wysokości 15.673,34 zł (wynagrodzenie wraz z pochodnymi) za okres listopad i grudzień 2023 r.

Środki z dotacji zostały wykorzystane w całości.

W roku 2024 plan wydatków wynosi 141.960,00 zł. Są to środki na dwa etaty asystenta rodziny. W przypadku ogłoszenia kolejnej edycji programu na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny zostanie złożony wniosek na pozyskanie dodatkowych środków.

Rozdział 85508 – rodziny zastępcze (zadania własne):

Rok 2023 to kolejny rok obowiązywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta nakłada na gminy szereg obowiązków m.in.:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Działania podejmowane w roku 2023 w ramach zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym w ramach Programu, miały na celu tworzenie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny, wspomaganie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodziny i przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji w roku 2023 Programu zostało przedłożone Burmistrzowi Miasta i Radzie Miasta w marcu br.

W tym miejscu należy wspomnieć o nakładach poniesionych przez miasto na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

w roku 2023 został sfinansowany pobyt 31 dzieci w pieczy zastępczej, w tym za:

- 25 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego Nr 1 w Bielsku Podlaskim,
- 1 dziecko w Domu Dziecka w Białowieży,
- 4 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka w Supraślu

Łączna kwota wydatków na ten cel wynosi 204.414,50 zł

Wg stanu na dzień sporządzenia sprawozdania 31 dzieci przebywa w pieczy zastępczej z obowiązkiem ponoszenia opłat, w tym:

- 25 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Rodzinnego Nr 1 w Bielsku Podlaskim,
- 1 dziecko w Domu Dziecka w Białowieży,
- 4 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka w Supraślu.

O wysokości świadczenia i dodatków przysługujących rodzinie zastępczej orzeka powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka sprzed umieszczenia go w pieczy.

Na rok 2024 plan finansowy wynosi 206.600,00 zł. Nie mamy pewności czy te środki będą wystarczające. Biorąc jednak pod uwagę ilość dzieci mogą wystąpić niedobory.

Gmina nie ma realnego wpływu na wzrost kosztów związanych ze współfinansowaniem kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej, musi natomiast zabezpieczyć środki na sfinansowanie zadania.

Rozdział 85513 – składka na ubezpieczenie zdrowotne (zadania zlecone):

Składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% opłacana jest pod warunkiem braku innego tytułu ubezpieczenia za osoby otrzymujące niektóre świadczenia rodzinne (tj. za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna).

W przypadku świadczeń opiekuńczych i zasiłku dla opiekuna składka odprowadzana jest od wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub od kwoty zasiłku dla opiekuna.

W roku 2023 opłacono składkę, jak niżej:

- od świadczeń pielęgnacyjnych: 848 świadczeń – 186.649,29 zł
- od zasiłku dla opiekuna: 23 świadczenia – 1.283,40 zł.

Plan w tym rozdziale ogółem wyniósł 188.000,00 zł. Wykonanie księgowo wyniosło 187.932,69 zł. Zwrot na konto Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego wyniósł 67,31 zł. Dotacja nie może być przeznaczana na inny cel niż na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne. Niewykorzystana dotacja podlega zwrotowi.

Budżet na rok 2024 na realizację tego zadania wynosi 115.00,00 zł. Sukcesywnie, w terminach określonych przez Podlaski Urząd Wojewódzki, będą składane wnioski ze stwierdzonymi brakami lub nadwyżkami na realizację zadania.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej Ośrodek podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi, kościołami, fundacjami i stowarzyszeniami oraz innymi instytucjami. Do instytucji współpracujących należy zaliczyć:

1. Policję, w szczególności dzielnicowych,
2. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich – kuratorów sądowych zawodowych i społecznych,
3. Pedagogów i wychowawców szkół podstawowych,
4. Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Środowiskowy Dom Samopomocy,
6. Powiatowy Urząd Pracy,
7. Pracowników służby zdrowia,

8. Organizacje pozarządowe.

Współpraca z w/w instytucjami polega przede wszystkim na podejmowaniu wszelkich działań zmierzających do poprawy funkcjonowania rodziny, wymianie informacji i wskazywaniu osób wymagających pomocy.

Policja, kuratorzy zawodowi oraz społeczni dla dorosłych i nieletnich zwracają naszą uwagę na problemy występujące w poszczególnych rodzinach, uwrażliwiają na pewne niezauważalne podczas zwykłej pracy terenowej sprawy. Wnoszą wnioski o udzielenie pomocy. Często na wywiad środowiskowy pracownik socjalny udaje się wraz z kuratorem lub dzielnicowym. Naszym zadaniem jest informowanie o potrzebie objęcia dozorem kuratorskim osób, które w codziennym życiu mają kłopoty z prawem, z uzależnieniami, bądź które mają problemy wychowawczo – opiekuńcze.

Konieczne staje się podejmowanie wspólnych działań w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W tym celu pracownicy socjalni ściśle współpracują z dzielnicowymi KPP.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy dotyczy m.in.:

- wymiany informacji o sytuacji na rynku pracy i strukturze bezrobocia,
- współdziałania w zakresie ustalania liczby osób, które w pierwszej kolejności winny być kierowane do prac interwencyjnych i robót publicznych,
- współdziałania w celu eliminowania z kręgu świadczeniobiorców osób, które nie są zainteresowane podjęciem pracy,
- pomocy w znalezieniu pracy długotrwałym świadczeniobiorcom pomocy społecznej.

W przypadku pedagogów szkolnych współpraca polega na wzajemnej wymianie informacji o uczniach i ich rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Ponadto pracownicy socjalni Ośrodka podejmują współpracę z pielęgniarką środowiskową, lekarzem rodzinnym oraz pozostałymi pracownikami służby zdrowia, polegającą na zgłaszaniu niepokojących sytuacji dotyczących osób starych i próbie pomocy tym osobom. Pomoc udzielana jest w miarę posiadanych przez MOPS możliwości i środków. Wymiana informacji o ludziach starych, samotnych, schorowanych jest niezbędna przy realizacji zadań obligatoryjnych gminy (świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób), a także przy kierowaniu takich osób do domów pomocy społecznej lub do zakładu opiekuńczo–lecniczego.

Kolonie CARITAS Diecezji Drohiczyńskiej:

Kolonie Profilaktyczne są bezpłatną formą wypoczynku dla 3 dzieci zamieszkujących teren Miasta Bielsk Podlaski. Grupą docelową są dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, ubogich z terenu Miasta Bielsk Podlaski w których występują: używki w tym alkohol,

narkotyki, problemy rodzinne (uzależnienia, przemoc w rodzinie). Dzieci spędziły dwa pierwsze tygodnie wakacji (od 26 czerwca do 5 lipca) w Białym Dunajcu.

Informacje z każdego z wymienionych źródeł są bardzo istotne przy przeprowadzaniu rozpoznania środowisk przez pracowników socjalnych. Rozszerzają również zakres i możliwości przyznania pomocy finansowej przez Ośrodek.

W ramach szeroko pojętej współpracy Ośrodek wziął udział w rozdysponowywaniu pomocy żywnościowej, którą otrzymywały zarówno organizacje pozarządowe, jak i związki wyznaniowe oraz Kościół Katolicki i Cerkiew Prawosławna. Udział Ośrodka w dużej mierze skupiał się na wystawianiu skierowań kwalifikujących do uzyskania pomocy żywnościowej. Druk skierowania jest sformalizowany. Zasada przy skierowaniu jest jedna: jednej rodzinie wydawane jest wyłącznie jedno skierowanie do jednej z instytucji zajmującej się dystrybucją żywności. Do tego prowadzony jest roczny rejestr wydanych skierowań. W roku 2023 przez wybrane organizacje pozarządowe realizowany był Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 w ramach Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie lub rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie, tj. których dochód nie przekracza 235% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1.823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.410,00 zł dla osoby w rodzinie, stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które są przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie. Program jest realizowany przez organizacje partnerskie wyłonione w drodze konkursu.

Niezależnie od stopnia zaangażowania w podejmowane działania należy zaznaczyć, że główne instytucje, z którymi podopieczni Ośrodka współpracują w rozwiązywaniu swoich spraw to:

- rodzina,
- szkoła,
- policja.

Instytucje te niezmiennie cieszą się największym zaufaniem ze strony tych osób.

Informacja z realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim kierunków działań i wskaźników Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych za rok 2023 przyjętych w harmonogramie na lata 2023 – 2025.

I CEL ZAPOBIEGANIE KRYZYSOM I WSPIERANIE RODZIN.

Kierunki działania:

- 1) **Kierunek pierwszy: zwiększenie dostępu do usług specjalistów: logopedy, terapeuty, psychologa dziecięcego i innych.**

Wskaźniki: realizacja projektów unijnych, realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych.

Realizatorzy: samorząd miasta, instytucje pomocowe, szkoły, organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Finansowanie: budżet samorządu miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej - zadania zlecone, środki zewnętrzne, środki organizacji pozarządowych.

Realizacja wskaźników za rok 2023: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych 13 osób na kwotę 354.640,00 zł.

- 2) **Kierunek drugi: edukacja rodziców poprzez pracę socjalną.**

Wskaźniki: podnoszenie kwalifikacji i kompetencji asystentów rodziny w zakresie wspierania rodziny. Kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny w MOPS.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, samorząd miasta, instytucje pomocowe.

Finansowanie: budżet samorządu miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej - zadania zlecone, środki zewnętrzne.

Realizacja wskaźników za rok 2023: w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w 2023 r. zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, którzy pomocą objęli 28 rodzin (w tym 68 dzieci), 7 rodzin objęto opieką na podstawie postanowienia sądu. Asystenci uczestniczyli w 2 szkoleniach.

- 3) **Kierunek piąty: koordynowanie prac Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego (LZI) oraz grup roboczych dotyczących przemocy.**

Wskaźniki: Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, działania LZI i grup roboczych.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, instytucje pomocowe, szkoły, organizacje pozarządowe i kościelne, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Finansowanie: budżet samorządu miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej - zadania zlecone, środki zewnętrzne, środki organizacji pozarządowych.

Realizacja wskaźników za rok 2023: w 2023 r. do LZI przy MOPS wpłynęło 200 formularzy Niebieska Karta (w tym: 3 założone przez MOPS, 195 przez Policję i 2 przez Oświatę). Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i 325 posiedzeń grup roboczych. Członkowie LZI uczestniczyli w 9 szkoleniach. Działający przy MOPS Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przesłaniem Przesłaniem udzielił wsparcia i pomocy 94 osobom.

4) **Kierunek siódmy: kontynuacja realizacji programów służących zaspokajaniu potrzeb rodzin: świetlic dla dzieci, dożywiania, wypoczynku i zajęć dla dzieci, stypendiów socjalnych, klubu dziecięcego.**

Wskaźniki: Wsparcie 4 świetlic prowadzonych przy szkołach oraz świetlicy dla 25 dzieci Caritas Diecezji Drohiczyńskiej. Realizacja programów: dożywiania w szkołach dla minimum 300 dzieci, wyprawka szkolna wypłacana przez MOPS, rządowy program Wyprawka Szkolna, stypendia socjalne dla 200 dzieci, kontynuacja wspierania finansowego klubów i żłobków dziecięcych, realizacja „Karty Dużej Rodziny”, świadczenie wychowawcze „500+”, realizacja zadań określonych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, samorząd miasta, instytucje pomocowe, szkoły, organizacje pozarządowe i kościelne, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Finansowanie: Budżet samorządu miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej - zadania zlecone, środki zewnętrzne, środki organizacji pozarządowych.

Realizacja wskaźników za rok 2023: w 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach udzielił pomocy 168 osobom na kwotę 105.438,00 zł. Wypłatę dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w ramach Programu „Dobry Start” i świadczenia wychowawczego 500+ realizuje ZUS. W ramach realizacji zadań określonych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” nie wpłynął żaden wniosek.

5) **Kierunek dziesiąty: prowadzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych, zespołów interdyscyplinarnych.**

Wskaźniki: Działania punktów informacyjno-konsultacyjnych w mieście Bielsk Podlaski.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, samorząd miasta, instytucje pomocowe, organizacje pozarządowe Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Finansowanie: Budżet samorządu miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, środki zewnętrzne.

Realizacja wskaźników za rok 2023: W 2023 r. przy MOPS działał Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przesłpstwami, który udzielił pomocy prawnej i psychologicznej 94 osobom

III CEL ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ OSÓB CHORYCH, STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Kierunki działania:

- 1) **Kierunek pierwszy: Rozwijanie systemu pomocy/usług osobom starym, chorym i niepełnoprawnym w ich środowisku zamieszkania. Rozwój usług opiekuńczych, zatrudnienie większej liczby osób z kwalifikacjami do pracy z osobami starszymi i samotnymi, utrzymanie programu oraz zadań Środowiskowego Domu Samopomocy. Prowadzenie klubów seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Prowadzenie wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym.**

Wskaźniki: Wzrost świadczeń usług opiekuńczych na poziomie 120 osób. Finansowanie minimum 35 osobom pobytu w Domu Pomocy Społecznej. Utrzymanie programu oraz zadań Środowiskowego Domu Samopomocy dla minimum 27 osób. Wsparcie UTW poprzez dotacje w ramach konkursu ofert dla ngo. Prowadzenie Klubu Wolontariatu oraz prac na rzecz lokalnego środowiska osób starszych i chorych przez młodzież.

Realizatorzy: Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, poradnie, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, Domy Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Uniwersytet Trzeciego Wieku, policja, sąd, Poradnia Terapii Uzależnień.

Finansowanie: Budżet samorządu miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, środki zewnętrzne.

Realizacja wskaźników za rok 2023: Pomocą w formie usług opiekuńczych w 2023 r. objęto 97 osób. Usługi świadczyło 16 opiekunek zatrudnionych w MOPS. W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej finansował pobyt w Domach Pomocy Społecznej 26 osobom na łączną kwotę 1.161.529,96 zł. Ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w 2023 r. skorzystało 31 pensjonariuszy.

Podsumowanie:

Rok 2023, podobnie jak inne lata, dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim był bardzo trudnym rokiem.

I. Istotna zmiana w pomocy społecznej, która weszła w życie z 01.01.2024 r. dotyczy zasiłków stałych. Zasiłek stały wg nowych zasad ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1.000,00 zł miesięcznie,
- 2) w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.

Nie zostały zwaloryzowane kryteria dochodowe w pomocy społecznej, zmienił się sposób ustalania wysokości zasiłku stałego.

II. Sytuacja w świadczeniach rodzinnych i w świadczeniach z funduszu alimentacyjnego jest ustabilizowana. Pracownicy realizujący te zadania również mają pewne doświadczenie. Kolejne okresy zasiłkowe i okresy świadczeniowe nie stanowią już takiego obciążenia.

W dalszym ciągu obserwujemy napływ wniosków o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu opieki nad dorosłym niepełnosprawnym członkiem rodziny. Jest to wynik wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt K 38/13, który w uzasadnieniu:

- orzekł o częściowej niekonstytucyjności wprowadzenia do ustawy o świadczeniach rodzinnych kryterium wieku powstania niepełnosprawności, jako przesłanki uzależniającej uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego,
- wyrok nie oznacza usunięcia tego kryterium z ustawy,
- nie stanowi również podstawy do uchylecia decyzji, które już przyznały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
- nie kreuje także nowego prawa do żądania świadczenia przez opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, jeżeli niepełnosprawność ich podopiecznych powstała już po okresie dzieciństwa.

Skutkiem wejścia w życie niniejszego wyroku nie jest ani uchylenie art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, ani uchylenie decyzji przyznających świadczenia, ani wykreowanie "prawa" do żądania świadczenia dla opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, jeżeli niepełnosprawność podopiecznych nie powstała w okresie dzieciństwa. Trybunał Konstytucyjny orzekł ostatecznie o niekonstytucyjności jedynie części normy wynikającej z art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych. Poprawienie stanu prawnego w tym zakresie należy wyłącznie do ustawodawcy, a organ realizujący ustawę o świadczeniach rodzinnych zobowiązany jest do dosłownego realizowania art. 17 ust. 1b w/w ustawy jako pozostającego nadal obowiązującego i aktualnego przepisu prawa.

Pracownicy merytoryczni regularnie uczestniczą w szkoleniach, które mają ich przygotować do jeszcze lepszego wykonywania swoich obowiązków. Niesprzyjającym czynnikiem zawsze będzie brak stabilizacji sytuacji prawnej.

III. Istotne modyfikacje w świadczeniach pielęgnacyjnych weszły w roku 2024. Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach mogą otrzymać osoby, które sprawują opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia.

Nie ulegają natomiast zmianie rodzaje orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, które są wymagane przy ubieganiu się o świadczenie pielęgnacyjne. W związku z tym, od 1 stycznia 2024 r., tak jak dotychczas, aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne wymagane jest, aby osoba wymagająca opieki legitymowała się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (takie orzeczenie zawiera informację w punktach 7 i 8 o treści: „wymaga”) albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zmienione przepisy rozszerzają również krąg osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego – od 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje następującym opiekunom:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 oraz z 2022 r. poz. 2140) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
- 3) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 4) rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Jedną z najważniejszych wprowadzanych zmian jest możliwość łączenia aktywności zawodowej, bez żadnych ograniczeń, z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego. Wynika to z nowelizacji art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych polegającej na wykreśleniu od 1 stycznia 2024 r., przy ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach, warunku rezygnacji bądź niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez opiekuna sprawującego opiekę nad osobą niepełnosprawną, jako warunku przyznania opiekunowi prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Ustawodawca wykreślił z treści ww. przepisu przesłankę rezygnacji/niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy

zarobkowej jako warunku otrzymywania przez opiekuna osoby niepełnosprawnej świadczenia pielęgnacyjnego, właśnie po to aby od 1 stycznia 2024 r., przy ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego na nowych, obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. zasadach, zatrudnienie lub inna praca zarobkowa opiekuna – jej rodzaj/wymiar/miejsce wykonywania/wysokość uzyskiwanego wynagrodzenia, itp. – nie miały żadnego wpływu na prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Również posiadany przez opiekuna status rolnika, małżonka rolnika, czy domownika rolnika, nie stanowi żadnej przeszkody w otrzymywaniu od 1 stycznia 2024 r. świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach, bez konieczności rezygnacji przez opiekuna będącego rolnikiem, małżonkiem rolnika lub domownikiem rolnika z prowadzenia gospodarstwa rolnego/z pracy w gospodarstwie rolnym, co wynika z uchylecia art. 17b ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenie pielęgnacyjne na nowych, obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. zasadach, przysługuje również w sytuacji gdy opiekun dziecka w wieku do ukończenia 18 r. życia ma ustalone prawo do własnej emerytury lub renty lub innego świadczenia emerytalno-rentowego, co wynika z uchylecia art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Nowe przepisy przewidują również, że w przypadku gdy opiekun otrzymujący świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach sprawuje opiekę nad więcej niż jedną osobą (dzieckiem) w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się odpowiednim ww. orzeczeniem o niepełnosprawności, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest podwyższana o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka – warunkiem jest złożenie wniosku przez opiekuna o podwyższenie świadczenia pielęgnacyjnego (uwaga: nie dotyczy to dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego).

Wnioski o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach można składać od dnia wejścia w życie nowych przepisów, czyli od 1 stycznia 2024 r. Tak jak dotychczas, wnioski będzie można składać tradycyjnie na formularzach papierowych, które są udostępniane w siedzibie MOPS lub drogą elektroniczną za pośrednictwem portalu Emp@tia na stronie empatia.mpips.gov.pl

Osoby sprawujące opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18 r. życia, które pobierają już świadczenie pielęgnacyjne przyznane im zgodnie z dotychczasowymi przepisami i które będą chciały po 31 grudnia 2023 r. otrzymać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach, muszą również złożyć nowy wniosek o to świadczenie z jednoczesnym

oświadczeniem o rezygnacji ze „starego”, dotychczas otrzymywanego świadczenia pielęgnacyjnego.

Od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 2.988,00 zł miesięcznie.

IV. Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Jest to cały czas nowe zadanie, ale krąg osób i rodzin uprawnionych jest bardzo ograniczony. Każdorazowe złożenie wniosku o jednorazowe świadczenie skutkuje wystąpieniem do Wojewody Podlaskiego o dokonanie zmian budżetowych. W roku 2023 nie wpłynął żaden wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia. Na dzień sporządzenia niniejszej informacji zostały wydane 2 decyzje przyznające to świadczenie, skutkujące koniecznością złożenia wniosku do Wojewody Podlaskiego o przyznanie środków na ten cel.

V. W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. przedłużono kolejne regulacje, które wspierają polskie rodziny. Dodatek osłonowy ma na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Zgodnie z przepisami przysługuje gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2.100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1.500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego:

- jednoosobowe gospodarstwo domowe otrzyma 228,80/286,00 zł* przy założeniu że jej dochód nie przekroczy 2.100,00 złotych,
- gospodarstwo 2-3 osobowe otrzyma 343,20/429 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1.500,00 złotych miesięcznie na osobę,
- gospodarstwo 4-5 osobowe otrzyma 486,20/607,75 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1.500,00 złotych miesięcznie na osobę,
- gospodarstwo 6 i więcej osobowe otrzyma 657,80 zł/ 822,25 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1.500,00 złotych miesięcznie na osobę.

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywać będzie tzw. zasada złotówka za złotówkę. Oznacza to, że dodatek ten będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku będzie pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych będzie wynosić 20,00 zł.

Aby otrzymać dodatek osłonowy należy złożyć wniosek do 30 kwietnia 2024 r. Wypłata dodatków zostanie realizowana jednorazowo do 30 czerwca 2024 r.

Dodatek osłonowy będzie wypłacany przez gminy, które otrzymają dotacje z budżetu państwa.

VI. W dniu 24.02.2022 r. wybuchł konflikt zbrojny na terytorium Ukrainy. Ogromna fala Obywateli tego kraju przekroczyła granice Rzeczypospolitej Polskiej.

Wszystkie świadczenia wypłacane dla obywateli Ukrainy na mocy specustawy są finansowane z Funduszu Pomocy. Zakres świadczeń został opisany w niniejszym opracowaniu.

VII. Na mocy art. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, które zachowało ważność na podstawie art. 23 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw w brzmieniu dotychczasowym, albo którego okres ważności upłynął po dniu 5 sierpnia 2023 r. i przed dniem 30 września 2024 r., zachowuje ważność do dnia 30 września 2024 r., jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie o niepełnosprawności albo nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, stanie się ostateczne.

Oznacza to, że wszystkie orzeczenia o niepełnosprawności, których ważność upływa po 5 sierpnia 2023 r., a także orzeczenia których ważność przedłużono podczas epidemii i stanu zagrożenia epidemicznego, są ważne do 30 września 2024 r.

VIII. Jak wynika z obserwacji i analiz – po raz kolejny nakłady budżetu na realizację zadań pomocy społecznej w naszej opinii wystarczyły na pokrycie potrzeb mieszkańców.

Obecnie najważniejszym problemem Bielska Podlaskiego jest długotrwała lub ciężka choroba. 440 rodzin otrzymało świadczenia z pomocy społecznej z tego powodu. Liczba rodzin objętych świadczeniami z powodu niepełnosprawności to 356. Z powodu ubóstwa (rozumianego jako dochód nieprzekraczający kryteriów ustawowych w pomocy społecznej) pomoc otrzymało 178 rodzin. W dalszym ciągu sytuację osób i rodzin pogarszają wysokie wydatki na leczenie i zakup leków. Świadczenia emerytalno – rentowe są na niskim poziomie, mimo rekordowej ich waloryzacji w roku 2023. Po uwzględnieniu wysokich kosztów utrzymania (czynsz, energia elektryczna, woda, gaz) i skutków inflacji, najbardziej widocznej w cenach żywności, okazuje się w wielu rodzinach, że na inne cele po prostu brakuje środków. W przeważającej części przyznawane zasiłki z pomocy społecznej mają charakter dofinansowania na zakup żywności, leków, itp. Należy jednak pamiętać, iż świadczenia z pomocy społecznej mają charakter wsparcia, nie mogą więc stanowić stałego źródła dochodu.

Świadczenia z powodu bezrobocia otrzymało 255 rodzin w roku 2023. Sytuacja ta jednak nie dotyczy osób długotrwale bezrobotnych, które wykazują zniechęcenie w zakresie poszukiwania pracy, często również dużą roszczeniowość. Często są to osoby z wykształceniem podstawowym lub/i zasadniczym zawodowym po 40 roku życia, które nie widzą możliwości przekwalifikowania się, nie chcą poddać się aktywizacji zawodowej, zaś wszelkie szkolenia i programy finansowane przez Unię Europejską nie cieszą się już szczególnym zainteresowaniem z ich strony. Również pracownicy socjalni mają duże trudności z ponowną ich aktywizacją społeczną.

Po raz kolejny należy zauważyć, iż wiele osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy nie jest zainteresowanych pracą. Potrzebują oni statusu bezrobotnego, by mieć prawo do różnych świadczeń (głównie do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych). Również dotyczy to świadczeń z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, stypendium szkolnego.

IX. Problemem w dalszym ciągu jest bezdomność. W 2023 roku 4 rodzinom udzielono pomocy z powodu bezdomności. Środowiska osób bezdomnych to głównie patologie (alkoholizm, bezrobocie, niekiedy przestępczość). Bardzo trudno się z nimi pracuje, odmawiają udzielenia odpowiedzi na temat miejsca pobytu. W naszym mieście nie widać bezdomnych śpiących na ławkach, na klatkach schodowych czy w kanałach ciepłowniczych, o których donoszą media ogólnopolskie. Należy zatem przypuszczać, że wszyscy bezdomni mają jakieś schronienie. W zakresie osób bezdomnych systematycznie wymieniane są informacje z Komendą Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim w celu wspólnego podejmowania działań prewencyjnych.

Przyznając pomoc osobom bezdomnym (a jest to kategoria świadczeniobiorców pomocy społecznej, która najszybciej podlega zmarginalizowaniu w każdym aspekcie) naszym celem jest takie postępowanie, aby wykluczyć marnotrawienia środków. Najczęściej kwoty zasiłków są przekazywane do sklepów spożywczych, gdzie podopieczni mogą w ramach tej kwoty otrzymywać artykuły żywnościowe, higieniczne. Do tych placówek został przekazany bezwzględny zakaz wydawania tym osobom alkoholu oraz papierosów.

Inną formą, z której korzystają bezdomni są posiłki. Przez 5 dni w tygodniu mają zapewniony jeden gorący posiłek dziennie.

X. W roku 2024 będziemy realizować program „Posiłek w szkole i w domu”. Ten program w niniejszej informacji już został opisany. Doświadczenie posiadane w zakresie dożywiania Ośrodek już posiada, zatem nie powinno być większych problemów z realizacją tego zadania.

XI. Zadanie wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest coraz trudniejsze pod względem finansowym dla gmin. Konieczność przeznaczania środków (zwiększających się przez kolejne 3 lata do poziomu 50%) na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej oznacza znalezienie tych środków lub przesunięcie z innych zadań. Zadanie to zostało już opisane w niniejszej informacji, dodatkowo przedłożone zostało również Sprawozdanie z realizacji w roku 2023 zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym z Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Bielsku Podlaskim na lata 2021 – 2023. Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 odbywać się ze środków budżetu miasta Bielsk Podlaski i dotacji pochodzących ze środków budżetu państwa oraz innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych. Zadania Programu będą wdrażane i realizowane etapowo zgodnie z możliwościami finansowym miasta Bielsk Podlaski. Najtrudniejsze do oszacowania są środki, które muszą zostać przeznaczone na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Kwestia, która w roku 2023 budziła wiele kontrowersji to współfinansowanie kosztów opieki koordynatora pieczy zastępczej przez gminę, w której mieszkało dziecko, zanim trafiło do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Od 1 lutego 2023 roku gmina ta partycypuje nie tylko w wydatkach na jego utrzymanie, lecz także w kosztach objęcia go opieką przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Tak wynika ze stanowiska przekazanego powiatom przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Jest ono związane z nowelizacją przepisów ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wśród wprowadzonych 1 lutego 2023 r. zmian jest m.in. ta dotycząca art. 191, który reguluje zasady finansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Przewiduje ona rozszerzenie katalogu kosztów, jakie musi ponosić powiat, gdy pochodzące z jego terenu dzieci są umieszczane w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka znajdującymi się w innym powiecie – o koszty objęcia ich opieką przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej po raz pierwszy, w przypadku gdy przebywa ono w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, jest zobowiązana do finansowania 10% wydatków na jego utrzymanie i wychowanie w pierwszym roku pobytu, 30% w drugim oraz 50% w trzecim i każdym kolejnym. W przepisie tym nie ma wprost mowy o koszcie objęcia tych dzieci wsparciem koordynatora. Zdaniem MRiPS gmina powinna współfinansować ten koszt. Uzasadnia to brzmieniem art. 191 ust. 9, który stanowi, że ust. 2–4 i 7 tego artykułu stosuje się odpowiednio, a w nich właśnie zostały uwzględnione przepisy wskazujące na ponoszenie kosztów opieki koordynatora. Oprócz wielu innych

obciążeń dla gmin, dodatkowe dotyczy kosztów zatrudnienia w powiatach (bez możliwości bezpośredniego wpływu przez gminy) koordynatorów pieczy zastępczej. Spowodowało to bez wątpienia wzrost kosztów.

XII. Po raz kolejny zwracamy uwagę na osoby stare, chore wymagające zapewnienia całodobowej opieki i pielęgnacji. Z każdym rokiem obserwujemy zwiększającą się ilość osób ubiegających się o skierowanie do domu pomocy społecznej. Z drugiej strony zauważalny jest wzrost nakładów na sfinansowanie opłat za pobyt mieszkańców miasta w dps. Dalsze powiększanie się obu wskaźników może doprowadzić do sytuacji, w której środki na wypłaty świadczeń pieniężnych będą musiały być przesuwane na opłaty za mieszkańców w dps lub miasto będzie musiało systematycznie zwiększać nakłady na ten cel. Jedyny w powiecie bielskim dom pomocy społecznej znajduje się w Brańsku. Cieszy się nadal dużym zainteresowaniem. Należy przypomnieć, iż mieszkaniec domu na opłacenie pobytu w domu maksymalnie przeznaczyć może 70% swoich świadczeń (głównie są to renty, emerytury, zasiłek stały). Resztą opłaty obciążana jest gmina, która skierowała mieszkańca. Wzrost ilości skierowanych i umieszczonych w dps powoduje znaczące obciążenia dla budżetu miasta. Ograniczanie liczby osób kierowanych do dps nie jest możliwe – nie ma ku temu wystarczających podstaw prawnych.

W powyższej informacji przedstawione zostały przyrosty średnich miesięcznych kosztów utrzymania w dps. Bez wątpienia wpływ na to wywiera w dalszym ciągu sytuacja gospodarcza przez wzrost płac, ale na kształtowanie kosztów ma największy wpływ inflacja.

Po raz kolejny szczególną uwagę pragniemy zwrócić na osoby uczęszczające do Środowiskowego Domu Samopomocy. Dom nie jest placówką całodobową, zaś domownicy są osobami z zaburzeniami psychicznymi. Sprawą niedalekiej przyszłości wydaje się zapewnienie obecnym domownikom całodobowej opieki i pielęgnacji, której rodzina nie będzie w stanie zapewnić w wielu przypadkach. Te osoby wymagać będą skierowania do całodobowych placówek specjalistycznych, a więc również dps. Jest to problem, nad którym już teraz należy się pochylić.

W roku 2024 będziemy realizować program „Opieka 75+”, o którym informacje zostały przedstawione w niniejszym opracowaniu. Na pewno jest to wsparcie finansowe umożliwiające świadczenie usług opiekuńczych dla osób powyżej 75 roku życia.

XIII. Proces deinstytucjonalizacji rozumiany jako przechodzenie od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej.

Na konieczność rozwoju i integracji usług społecznych wskazuje się w dokumentach programujących polityki publiczne Unii Europejskiej. Priorytetem jest rozwój kompleksowych

lokalnych systemów usług społecznych użyteczności publicznej, świadczonych dla ogółu mieszkańców bezpłatnie lub za cenę niestanowiącą bariery dostępu. Ważnym elementem unijnej agendy jest strategia deinstytucjonalizacji oznaczająca rozwój wsparcia środowiskowego, które oparte na dostępnych na poziomie lokalnym usługach i pozwala ograniczyć do minimum liczbę placówek całodobowego stałego pobytu.

Polityka deinstytucjonalizacji obejmuje w pierwszej kolejności działania w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnością, zdrowia psychicznego i pieczy zastępczej. Najważniejsze założenia deinstytucjonalizacji zostały określone w „Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021–2035” MRiPS.

Proces deinstytucjonalizacji będzie obejmował działania zmierzające do rozwoju usług społecznych w społeczności lokalnej. Jego główne założenia to:

- dominacja priorytetu usług społecznych realizowanych w środowisku zamieszkania nad usługami stacjonarnymi;
- rozwój lokalnych i zindywidualizowanych usług, w tym usług o charakterze zapobiegającym, które mają ograniczyć konieczność opieki instytucjonalnej;
- realizacja działań zmierzających do wykorzystania zasobów i potencjału instytucjonalnej opieki długoterminowej na poczet rozwoju nowych usług środowiskowych w społeczności lokalnej;
- zabezpieczenie usług stacjonarnej opieki długoterminowej jako elementu systemu usług społecznych.

Strategia będzie realizowana w pięciu obszarach:

- 1) rodzina i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami;
- 2) osoby starsze;
- 3) osoby z niepełnosprawnościami;
- 4) osoby w kryzysie zdrowia psychicznego;
- 5) osoby w kryzysie bezdomności.

Instytucjonalne systemy wsparcia, oferujące usługi całodobowej opieki, szczególnie tzw. duże zakłady, stają się z różnych powodów coraz mniej wydolne i kosztowne. W związku z tym poszukuje się alternatywnych rozwiązań środowiskowych, które pozwoliłyby zapewnić wysoką jakość usługi, dokonywać samodzielnych wyborów przez odbiorców wsparcia, a jednocześnie racjonalizowałyby efektywność kosztową.

W związku z powyższym istnieje potrzeba deinstytucjonalizacji, rozumiana nie tyle, jako dążenie do zamknięcia placówek całodobowej opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku

zamieszkania. Deinstytucjonalizacja oznacza realizację wielosektorowej polityki społecznej, gdzie podmioty samorządowe lokalnej polityki społecznej otwierają się na długookresową i stabilną współpracę z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej czy organizacjami kościelnymi. Oznacza to, iż rozwój usług środowiskowych pozwala na wykorzystanie potencjału środowiska społecznego.

Istotną rolę w zapewnieniu swoim mieszkańcom właściwych usług w ramach procesu deinstytucjonalizacji będą pełnić jednostki samorządu terytorialnego, gdyż większość świadczeń adresowanych do osób potrzebujących realizowanych jest w ramach zadań własnych samorządów gminnych lub powiatowych.

XIV. Rok 2024 będzie trudny również pod kątem zmian prawa w zakresie pomocy społecznej i innych ustaw, które MOPS realizuje. Zarówno ustawa o pomocy społecznej, jak i ustawa o świadczeniach rodzinnych, inne akty prawne podlegają i będą podlegać wielu nowelizacjom, za którymi staramy się nadążyć. Pracownicy na bieżąco będą szkoleni w tym temacie i wielu innych niezbędnych do prawidłowego działania.

Na koniec należy podkreślić, że na większość nowych zadań kadra Ośrodka jest otwarta i przygotowana, aby zmierzyć się z każdym nowym wyzwaniem.

Bielsk Podlaski, 02.04.2024 r.

Opracowała: Anna Niewińska

DYREKTOR

Anatol Wasiluk